

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΙΙ
Α΄ ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
Θέμα: το Φως γύρω μας και εντός.

3^ο τμήμα
Υπ.Καθηγητής
Τάκης Κοζόκος – γλύπτης

Το ΝΕΟ blog του μαθήματος υπάρχει στην διεύθυνση:

<http://www.blogeikastika.gr>

email takiskozokos@gmail.com
web www.takiskozokos.gr

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΙΚΑΣ

Α' ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ •
Εικαστικά II

το Μαύρο και το Άσπρο

3ο τμήμα
Υπ. Καθηγητής Τάκης Κοζόκος γλύπτης

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Παναγιώτης Τέτσας (1925 - 2016)

Γενική περιγραφή του μαθήματος

Το μάθημα επικεντρώνεται στην παραπέρα εξοικείωση των φοιτητών-τριών με πρακτικές μέσα και τεχνικές τεκμηρίωσης και παρουσίασης των αντιληπτικών και κυρίως των οπτικών χαρακτηριστικών, που αποδίδουν νόημα και αναδεικνύουν τον ιδιαίτερο «χαρακτήρα» πραγμάτων και χωρικών καταστάσεων, σε ατομικό ή συλλογικό επίπεδο.

Παράλληλα, μέσω εργασιών σχεδιασμού και υλοποίησης, υπό κλίμακα, χωρικών δομών, διερευνώνται τρόποι κατάλληλου χειρισμού αυτών των στοιχείων, με στόχο την απόδοση συγκεκριμένου αισθητικού χαρακτήρα στην προκύπτουσα μορφή, που θα ευνοεί την δημιουργία των επιδιωκόμενων «ατμοσφαιρών» στον εσωτερικό και περιβάλλοντα χώρο.

Το κάθε μάθημα είναι θεματικά αυτοτελές και όλα τα μαθήματα αποτελούν ενότητα σε συνέχεια. Κάθε μάθημα είναι 4ωρο και περιλαμβάνει: διαλέξεις από τον διδάσκοντα και παρουσιάσεις θεμάτων με χρήση οπτικοακουστικού υλικού, παρουσίαση και διόρθωση εργασιών που βρίσκονται σε εξέλιξη, διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές, κλπ.

Το μάθημα είναι κατά βάση εργαστηριακό.

Εργασίες.

Πληρ. <http://www.blogeikastika.gr>

(Μαθήματα – Εικαστικά II – Ασκήσεις.)

Όλες οι εργασίες παραδίδονται σε ψηφιακή μορφή.

Περισσότερες πληροφορίες για το μάθημα υπάρχουν στο blog του μαθήματος : <http://www.blogeikastika.gr>

1^{ες} Σημειώσεις Μαθήματος 2019-20

Το μάθημα είναι κατά βάση εργαστηριακό.

Οι σημειώσεις δίνονται για την ενθάρρυνση σας για περισσότερη έρευνα.

Πως μια σκιά γέννησε την ζωγραφική? - Σκιαγραφία -η Ιστορία της σκιάς – Θέατρο Σκιών -η σκιά στην Τέχνη – Ο ρόλος της σκιάς στην ζωγραφική – Α. Φασιανός – η Τέχνη του Μ/Α – ο Χώρος και η σημασία της σκιάς – Αισθητική και Φιλοσοφία της σκιάς. – Πλάτωνας, η Αλληγορία του σπηλαίου – Μην φοβάσαι τις σκιές, είναι απόδειξη πως κάπου υπάρχει Φώς.

Bill Viola, “Ascension”

<https://vimeo.com/29978729>

«Το σκοτάδι γεννά τον φόβο και ο φόβος την εχθρότητα, την ασχήμια και τη βία είτε προς εαυτόν είτε προς τον συνάνθρωπό μας.

Για εννέα μήνες μέσα στο γυναικείο σώμα, φορέα της ψυχής, ο νέος άνθρωπος αγωνίζεται με υπομονή και επιμονή μέσα στο σκοτάδι της μήτρας, μέχρι να ολοκληρωθεί η περίοδος της κύησης. Παρηγορητικό είναι το άκουσμα της αγάπης, αν υπάρχει στη μητρική φωνή. Πορευόμαστε με την ασυνείδητη καταγραφή αυτής της βιωματικής εμπειρίας, έτσι ώστε να αντέξουμε τις δύσκολες δοκιμασίες της ζωής και των ανθρώπων μέχρι να περάσουμε στην άλλη όχθη.»

Απόσπασμα από το οπισθόφυλλο από το βιβλίο της Μαριέττας Πεπελάση, με τίτλο, «Εννιά μικρές ιστορίες για το φως και το σκοτάδι».

Συμπληρώθηκε ένας αιώνας από τη δημιουργία αυτού του εμβληματικού έργου, συμβόλου μιας νέας ερμηνείας της καλλιτεχνικής δημιουργικότητας στον 20ό αιώνα. «Το πρόσωπο της νέας τέχνης, το πρώτο βήμα της καθαρής δημιουργίας» σύμφωνα με τον καλλιτέχνη που το ζωγράφισε.
Το μαύρο τετράγωνο (1915) του Καζιμίρ Μαλέβιτς

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CE%B6%CE%B9%CE%BC%CE%AF%CF%81_%CE%9C%CE%B1%CE%BB%CE%AD%CE%B2%CE%B9%CF%84%CF%82

Darkness And Light

Stephan Micus Photo: Mirjam Daum / ECM

Stephan Micus

Album : Darkness And Light Track Name : Part 4 Year : 1990

<https://www.youtube.com/watch?v=dbEgXVBixh0>

Δεν είναι τυχαίο που πολλοί δεν έχουν ακούσει ούτε το όνομά του. Στο μουσικό δάσος που καμιά φορά αναζητά η ψυχή μας να ξαποστάσει, φυτρώνουν κατά καιρούς λογίων-λογίων ηχητικά φαγώσιμα μιας χρήσης, δύσκολα στο μάσημα ακόμα και επικίνδυνα για την διαδικασία της 'μουσικής πέψης' του πνεύματός μας. Αν όμως αλαργέψεις, στο ίδιο αυτό δάσος, θα δεις να στέκει μονάχο ένα θαρρείς άχρονο δέντρο κι είναι το θρόισμα των δικών του φύλλων που παράγει ήχους ικανούς να συνομιλήσουνε και να θρέψουνε το απαιτητικό πνεύμα πολλών ακροατών.

Το δέντρο λοιπόν αυτό ονομάζω Stephan Micus.

Ο.Μ.Μ.Θ. - UNITED WORLD - GOETHE INSTITUT

https://www.youtube.com/watch?list=RD7cvvTBbmie4&v=7cvvTBbmie4&feature=emb_rel_end

Το Φως και το Είναι.

Παναγιώτης Τέτης

Σίφνος

201 x 155 εκ.

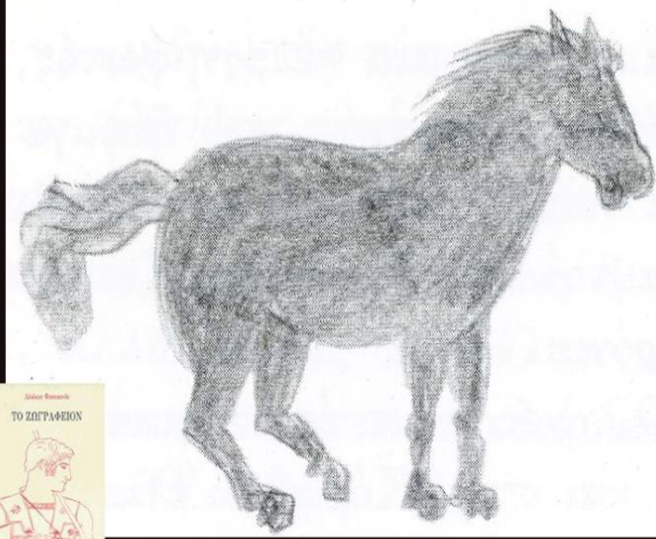
Σινική μελάνη σε χαρτί κολλημένο σε ξύλο

1970

Σιγά-σιγά, μες στο κατακαλόκαιρο, το φως αφανίζει την Ελλάδα. Χωνεύει τα νησιά, εξουδετερώνει τις θάλασσες, αχρηστεύει τους ουρανοί. Άφαντα όλα... Η αντίσταση σ' ένα τέτοιο φως. να ποιο είναι το βαθύτερο νόημα της ελληνικής αρχιτεκτονικής».

Οδυσσέας Ελύτης

Η ιστορία της Σκιάς

Όλα γύριζαν γύρω από τη σκιά.

Ο Προμηθέας έφερε το φως από τον Όλυμπο και ο ζωγράφος έκλεισε σ' ένα περίγραμμα τη σκιά του φωτός.

Έτσι δημιουργήθηκε το σχήμα.

Ο ζωγράφος Σαυρίας από τη Σάμο περιέγραψε τη σκιά ενός αλόγου που το έβαλε μπροστά στον ήλιο

- και σκιαγραφίας μεν ευρεθείσης υπό Σαυρίου, ίππον εν ηλίω περιγράψαντος,..

Αλέκος Φασιανός, Το Ζωγραφείον, σ8

William Kentridge: Triumphs and Laments

A Project for Rome Performance (short extract) April 21 2016

<https://www.youtube.com/watch?v=rPTvUQFbZjQ>

Το πιο μεγάλο έργο που έχει δημιουργήσει ποτέ ο Kentridge και ονομάζεται Triumphs and Laments αποτελείται από 80 φιγούρες από όλη την ιστορία της Ρώμης, οι οποίες προέκυψαν από περισσότερες από 500 εικόνες που μάζεψε η ειδική στα θέματα του μεσαίωνα Lila Yawn. Ο Kentridge επέλεξε 80, τις σχεδίασε με μολύβι και μετά με μελάνι και στη συνέχεια τις μετέτρεψε σε τεράστια stencil που αποτύπωσε στις όχθες του ποταμού (τα πρωτότυπα αυτά σχέδια υπάρχουν σε έκθεση στο μουσείο MACRO). Πάπες, καλόγριες, ιππότες, ο Θάνατος καβαλάρης, Γότθοι, η πανούκλα, Ναζί, όλα όσα μπορείς να δεις σε μια μεγάλη παρέλαση.

Omonoia Metro Station (The Queue by Nikos Kessanlis)

https://www.youtube.com/watch?time_continue=31&v=5QbXKGG31qI&feature=emb_logo

Νίκος Κεσσανλής [1930 - 2004]

https://www.youtube.com/watch?v=7bls5gg_-bk

Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ _ΝΙΚΟΣ ΚΕΣΣΑΝΛΗΣ

https://www.youtube.com/watch?v=IPIdDcUT_U

In Praise of Shadows

Presented at Salon Des Beaux Arts 2017 in Louvre Museum "In Praise of Shadows" is a video art installation created in collaboration between Japanese artist Shun Kawakami from artless Inc., and motion & videography studio Seven Shuffles.

<https://vimeo.com/257671423>

Αλέκος Φασιανός

<https://paletaart.wordpress.com/2012/08/19/%CF%86%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BD%CF%8C%CF%82-%CE%B1%CE%BB%CE%AD%CE%BA%CE%BF%CF%82-fasianos-alekos-1935/>

Μια σπάνια συνέντευξη του ζωγράφου Αλέκου Φασιανού για την σημασία της σκιάς στην τέχνη του.

<https://www.youtube.com/watch?v=Cfz9QfUbVul&feature=youtu.be>

από το προσωπικό αρχείο του διδάσκοντος.

Μην φοβάσαι τις σκιές, οι σκιές είναι η απόδειξη ότι υπάρχει Φως.

-Η σκιά προσωποποιεί οτιδήποτε αρνείται να αναγνωρίσει το υποκείμενο γύρω από τον εαυτό του. Προβάλλεται πάνω στο άτομο άμεσα ή έμμεσα με εμφάνιση κατωτέρων ιδιοτήτων του χαρακτήρα... δείχνει μια ένοχη προσωπικότητα της οποίας ακραίες και έσχατες διακλαδώσεις φτάνουν στους ζωικούς μας προγόνους άρα περιλαμβάνουν ολόκληρη την ιστορική όψη του ασυνείδητου.

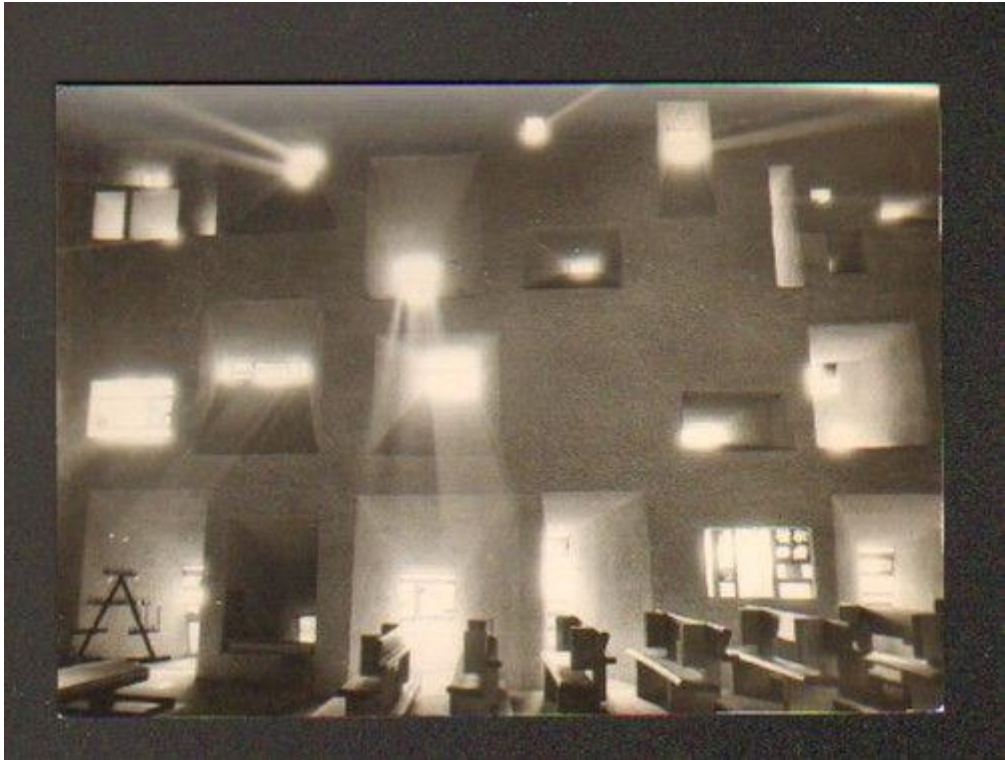
Η σκιά δεν είναι πηγή κάθε κακού, όπως νόμιζαν μέχρι σήμερα, αλλά διαθέτει και καλές ιδιότητες όπως τα φυσιολογικά ένστικτα, αντιδράσεις, διαισθήσεις, παρορμήσεις,..

Καρλ Γιουνγκ

Light and Shadow Vangelis

(PAPATHANASIOU VANGELIS)

<https://www.youtube.com/watch?v=yGw5t0O2STY>

Notre Dame du Haut - Le Corbusier

IN PRAISE OF SHADOWS

In Praise of Shadows by Jun'ichirō Tanizaki.

<https://vimeo.com/220687084>

-Οι πρόγονοι μας ήταν αναγκασμένοι να ζούνε μέσα σε σκοτεινά δωμάτια και έτσι κάποια στιγμή ανακάλυψαν την ομορφιά της σκιάς. Σύντομα έφτασαν στο σημείο να βάλουν τις σκιές στην υπηρεσία των σκοπών της ομορφιάς. Η ομορφιά του γιαπωνέζικου δωματίου εξαρτάται απόλυτα και γεννιέται από την εναλλαγή, αμυδρού φωτός και σκιάς. Έξω απ' αυτό δεν υπάρχει τίποτε άλλο... οι Δυτικοί είναι ανίκανοι να καταλάβουν και να λύσουν το αίνιγμα της σκιάς,...

Τζουνίτσιρο Τανιζάκι, Το εγκώμιο της σκιάς

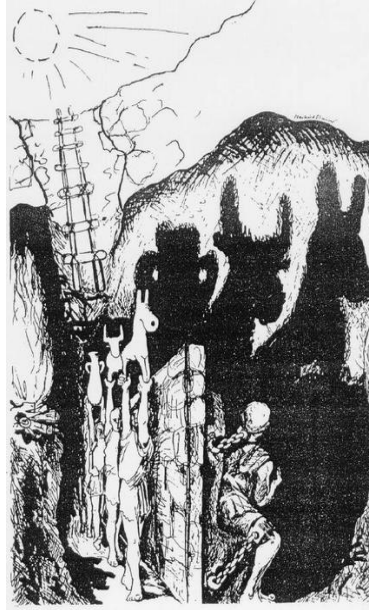
<https://vimeo.com/338008015>

everything softened by shadows and the patina of age

Η Πλάνη με τις σκιές.

Το σπήλαιο με τις σκιές.

Η **Πολιτεία** περιλαμβάνει την Αλληγορία του σπηλαίου, με την οποία ο Πλάτων εξηγεί τη Θεωρία των Ιδεών του.

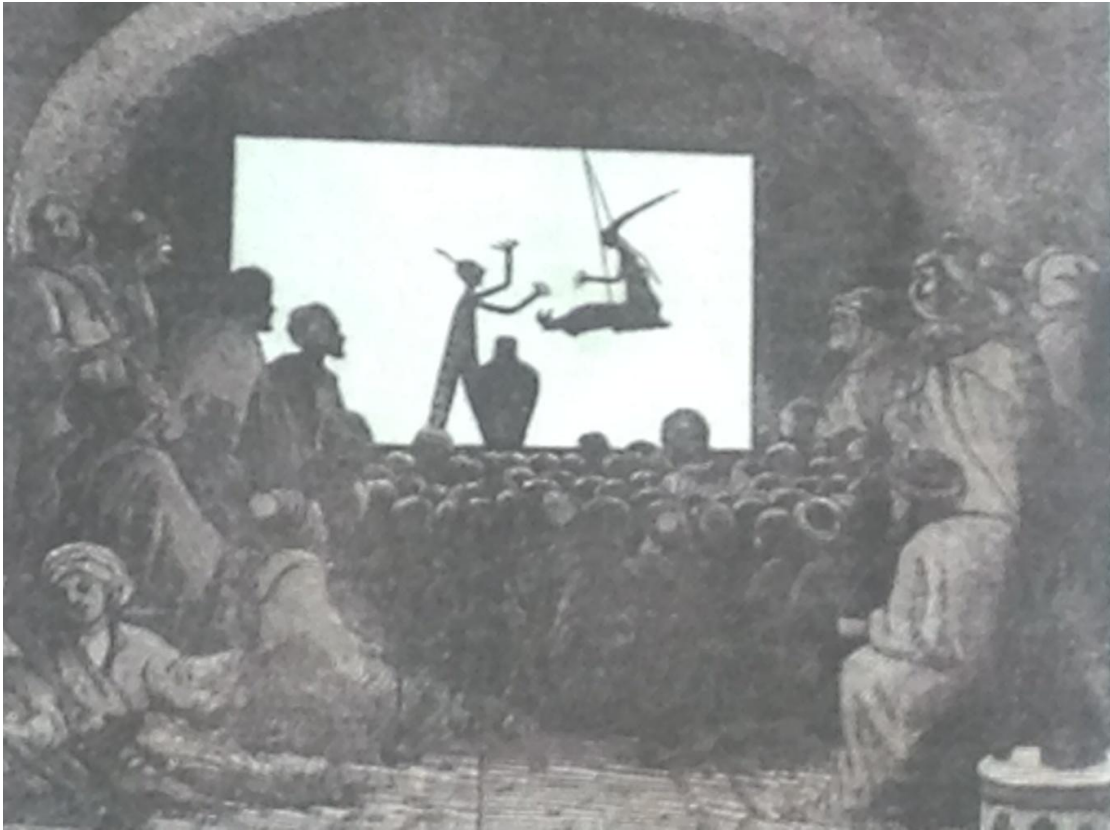
<https://www.youtube.com/watch?v=Jlw3ACO9HS0>

Diet Wiegman

Το 2009 ψηφίστηκε “Ο πιο λαμπρός καλλιτέχνης από την Ολλανδία”. Ο Ολλανδός καλλιτέχνης Diet Wiegman είναι ένας αρχιμάστορας της τέχνης του. Αλλά από όλες τις καταπληκτικές δημιουργίες του, το έργο του με το φως και τη σκιά είναι το πιο συναρπαστικό. Χρησιμοποιώντας σκουπίδια, κομμάτια από γυαλί και άλλα υλικά, δημιουργεί γλυπτά που, με τη βοήθεια μιας πηγής φωτός, προβάλλουν μια όμορφη εικόνα σε ένα τοίχο.

Το θέατρο των σκιών.

Larry Reed's Shadow Theatre Workshop 2017

<https://vimeo.com/239749770>

- Οι διάφορες θεωρίες, τοποθετούν την αρχή του στην ΙΝΔΙΑ την ΙΑΒΑ ή την ΚΙΝΑ.
Όμως όλες οι πληροφορίες δείχνουν ότι κατάγεται από την Ασία.
Οι παλαιότερες αποδείξεις εμπεριέχονται στα έπη της ΜΑΧΑΜΠΑΡΑΤΑ και της ΤΕΡΙΓΚΑΤΑ.
Μα και τα θέματα των έργων του Θεάτρου Σκιών της Ιάβας, της Κεϋλάνης, της Καμπότζης και της Ταϊλάνδης, προέρχονται από την Μαχαμπαράτα και τη Ραμαγιάνα.
Η ανάπτυξη του Θεάτρου Σκιών στην Ινδία, είναι γύρω στα 200 π.Χ. .

Ο Γιάννης Σπαθάρης και ο Καραγκιόζης.

“Η τέχνη του Σπαθάρη είναι στη βάση της λαϊκής ψυχής και ζωής και μακάριος όποιος την αντικρίζει με τη σοβαρότητα που της οφείλεται. Μέσα της δεν κατασταλάζει μόνο η λαγυρή θυμοσοφία του λαού μας μπρος στα ανάποδα τον κόσμο, αλλά σκεπάζεται και η πηγαία δύναμη πόχει μέσα του και με την οποία υπερνικά αυτά τα ανάποδα με ψυχισμό ασύγκριτο, ανεβαίνοντας απ’τα σκαλιά της θείας του εξυπνάδας ως με τις κορφές τον ηρωισμού...»

Άγγελος Σικελιανός

Ο Αλέκος Φασιανός παίζει με την σκιά!

<https://vimeo.com/67393867>

Αρχείο διδάσκοντος

Ο **γερμανικός εξπρεσιονισμός** είναι κίνημα τέχνης, το οποίο έκανε την εμφάνιση του στη Γερμανία μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο και μεσουράνησε τη δεκαετία του 1920. Ήταν μέρος του εξπρεσιονιστικού κινήματος που εκδηλώθηκε και σε άλλες χώρες της Ευρώπης όχι μόνο στον κινηματογράφο, αλλά και στην αρχιτεκτονική καθώς και τη ζωγραφική.

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%B5%CF%81%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82_%CE%B5%CE%BE%CF%80%CF%81%CE%B5%CF%83%CE%B9%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82

story of CHANGE Save NATURE! | Now or Never
WWF Vietnam and VERBA Shadow Group
https://www.youtube.com/watch?v=y1OYuWN_3bM

Rogier van der Heide: Why light needs darkness

Lighting architect Rogier van der Heide offers a beautiful new way to look at the world -- by paying attention to light (and to darkness). Examples from classic buildings illustrate a deeply thought-out vision of the play of light around us.

<https://www.youtube.com/watch?v=gKmuMQT5E6Y>

Μ/Α Φωτογραφία

PICTURES

<https://vimeo.com/74453170>

Μ/Α Φωτογραφίες φοιτητών του 3^{ου} τμήματος

M/A Φωτογραφίες από άσκηση των φοιτητών του 3^{ου} τμήματος 2017-18

PASSE

Ένα πολύ όμορφο βίντεο
<https://vimeo.com/34166609>

Links

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΜΑΤΙΕΣ
27 Δεκέμβριος, 2011

Το αμετάκλητο φως

του Τάση Παπαϊωάννου

<https://www.greekarchitects.gr/gr/%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B9%CF%84%CE%B5%CE%BA%CF%84%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CF%82-%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%B5%CF%82/%CF%84%CE%BF-%CE%B1%CE%BC%CE%B5%CF%84%CE%AC%CE%BA%CE%BB%CE%B7%CF%84%CE%BF-%CF%86%CF%89%CF%82-id4705>

<http://www.greekarchitects.gr/gr/%CF%86%CF%89%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%82/%CF%83%CE%B5%CE%BB%CE%AF%CE%B4%CE%B1-1>

<http://www.greekarchitects.gr/gr/%CF%86%CF%89%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%BF%CF%82/%CF%83%CE%B5%CE%BB%CE%AF%CE%B4%CE%B1-1>

ΦΩΣ

The natural light in the atmosphere of architectural space The cases of Tadao Ando and Peter Zumthor

https://issuu.com/archstudies/docs/tsoutsos_spiros

<https://www.mediaarchitecture.org/>

<http://luminapolis.com/tag/light-media/>

Video επιλογές

Ταινίες.

Ντοκιμαντέρ:

Προτάσεις για videos σχετικά με το θέμα.

varðeldur

(by: alexandre fernández)

<https://vimeo.com/49162639>

hanging images... light... in praise of shadows...

Βιβλιογραφία.

Προτάσεις για βιβλία σχετικά με το θέμα.

- Γραμματικάκης Γεώργιος, Η αυτοβιογραφία του φωτός, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2005
- Ιάκωβος Ποταμιάνος – Τέχνη και Φώς – Εκδόσεις Αντιύλη
- Tanizaki, J. [1933], (1992), In'ei Raisan, Tokyo (μτφρ. Π. Ευαγγελίδης, Το Εγκώμιο της Σκιάς, Αθήνα, Άγρα
- Τις Τιέν Αν, (2004), Zen Φιλοσοφία, Αθήνα, Κέδρος
- Casati, R. (2004), La Scoperta dell'ombra, Milano, Mondadori Editore, ελλ. έκδοση, Η Ανακάλυψη της Σκιάς, Αθήνα, Εκδόσεις Εικοστού Πρώτου
- Μαχαίρα Ελένη (2011), Το μαύρο τετράγωνο του Καζιμίρ Σεβερίνοβιτς Μαλέβιτς, Εκδότης-Στιγμή
- Ιάκωβος Ποταμιάνος, ΤΟ ΦΩΣ ΣΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, Εκδ. University Studio Press

News

ΤΟ ΒΑΜΜΕΝΟ ΠΟΥΛΙ

Το «Βαμμένο Πουλί», η κινηματογραφική μεταφορά του ομότιτλου βιβλίου του Γέρζι Κοζίνσκι, είναι μια σπουδή πάνω στον πόνο και την οδύνη που είναι ικανός να προκαλέσει ο άνθρωπος.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=142&v=qanTidzAhT8&feature=emb_logo

Μόνο στο σκοτάδι μπορούμε να δούμε το φως. Απέναντι στο ολοκληρωτικό κακό, νιώθουμε αναπόφευκτα την ανάγκη να εντοπίσουμε και να το τονίσουμε το καλό και την αγάπη, που λειτουργούν ως άμυνα.

Online θα γίνει η φετινή Art Basel

Art Basel 2020

Online Viewing Rooms

<https://www.artbasel.com/hong-kong>

από τις 20 ως τις 25 Μαρτίου.

Το Μουσείο Γουλανδρή ανοίγει μέρος της συλλογής του με διαδικτυακή ξενάγηση

<https://goulandris.gr/el/collection/works-of-art>

«Μένουμε Σπίτι».

Εικόνες-κοντινό σε λεπτομέρειες και συνοδευτικά κείμενα μετατρέπουν την επίσκεψη στην ιστοσελίδα του μουσείου μια μίνι ξενάγηση.

... η Κική Δημουλά έκλεισε τα μάτια της στις 20 Φλεβάρη 2020

Η γυναίκα που το 2001 τιμήθηκε με το Αριστείο των Γραμμάτων της Ακαδημίας Αθηνών για το σύνολο του έργου της και το ίδιο έτος τής απονεμήθηκε ο Χρυσός Σταυρός του Τάγματος της Τιμής απ' τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Κωνσταντίνο Στεφανόπουλο, έγραφε έχοντας

συνειδητοποιήσει από νωρίς πως οι ιδέες είναι σαν τα καρφιά. Όσο τις χτυπάς, τόσο βαθύτερα μπαίνουν. Ήξερε καλά πως στην ποίηση η απαισιοδοξία είναι θέμα διάθεσης κι η αισιοδοξία θέμα θέλησης, πως αυτή δεν είναι παρά ο τρόπος να αρπάζεις τη ζωή από το λαιμό, και πως αφορά σε όλους όσοι ζουν με τα ελαττώματά τους κι επιζούν χάρη στα προτερήματά τους. Η ακαδημαϊκός και βραβευμένη όσο καμία άλλη Ελληνίδα ποιήτρια, ανήκε στους καλλιτέχνες που λένε εκείνο το κομμάτι της αλήθειας που είναι κρυμμένο στον πάτο κάθε ψέματος. Κι έγραφε ως το τέλος. Έγραφε γιατί είχε να τονίσει όλα αυτά που ενίοτε αγνοούμε, και κρεμούσε χιλιάδες ερωτηματικά σε εκείνα που κάποιοι θεωρούν δεδομένα.

.... αλλά μπορούμε να κάνουμε
πολλά, ακόμα και έτσι.

....μα πάντα ενδιαφέρουσα επίσκεψη στο ...

<http://www.ted.com/topics/architecture>

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του
διδάσκοντα. - email: takiskozokos@gmail.com